

Rodeholene naturreservat

Framlegg til forvaltningsplan desember 2022

Statsforvaltaren i Vestland

FVP TIL HØYRING

Innleiing

Rodeholene (VV00003419)

Godkjend av
Oppstartsdato 22.03.2022
Planlagd revisjon
Sametingskonsultasjon
Godkjenningsdato
Høyringsdato 07.12.2022
Saksnummer i ephorte
Forvaltingsstyresmakt Statsforvalteren i Vestland
Type forvaltingsstyresmakt Statsforvalter
Oppsyn
Fylker Vestland
Kommuner Sogndal
Verneform naturreservat
Verneplan Skogvern
Vernet dato 22.06.2018

Om forvaltningsplanen

- o Forvaltningsplanen skal vere eit hjelpemiddel for å oppretthalde verneformålet og for å fremje verneverdiane. Forvaltningsplanen er utarbeidd innanfor rammene i gjeldande verneforskrift slik at forvaltninga vert meir føreseieleg. Planen skal også fungere som rettleiar for forvaltningsstyresmaktene og skildre saksbehandlingsrutinar. Forvaltningsplanen er ikkje eit juridisk bindande dokument, men skal avklare handtering av verne-og brukarinteresser.

Oppgåva til forvaltingsstyresmakta

- o Statsforvaltaren (fram til 1.1.2021 Fylkesmannen) i Vestland er forvaltningsstyresmakt i naturreservatet. Søknader om løyve og dispensasjonar for verneforskrifta skal endast høvesvis Statsforvaltaren i Vestland. Forvaltningsstyresmaktene kan setje i gang oppsyn, overvaking eller tiltak i området. Aktuelle aktørar for utføring av

forvaltningstiltak er Statens naturoppsyn (SNO) og eventuelle eksterne aktører som forvaltningsstyremaktene har ein avtale med. Statens naturoppsyn (SNO) har oppsyn i området.

Tilleggsopplysningar

Heile naturreservatet ligg i Sogndal kommune. Sogndal kommune forvaltar m.a. plan- og bygningslova og lov om motorferdsel i utmark i området. Høgdegradienten i naturreservatet går frå ca. 485 moh til ca. 950 moh.

Områdefakta

Rodeholene (VV00003419)

Landareal (daa) 4521

Sjøareal (daa) Nei

IUCN-status IUCN_IA

Ramsar-status

Emerald-status

IUCN-tekst

- Rodeholene naturreservat høyrer til IUCN sin vernekategori 1a Ia – Strict Nature Reserve:

"Et land- eller sjøområde med særmerkte eller representative økosystemer eller spesielle geologiske eller fysiske forhold, primært tilgjengelige for forskning eller miljøovervåking."

Natur

Rodeholene (VV00003419)

Beskriving av naturtypar

Rodeholene naturreservat ligg på søraustsida av Storehogen (på kartet Storehaugfjellet) som er 1171 m høgt. Rodeholene har ein høgdegradient frå ca. 485 moh til 950 moh.

Dette er eit relativt stort område med gamal, lysopen, fleiraldra og fleirsjiktet blandingsskog. Men skogen er noko yngre i det nedste området nærast Rudsstølen. Furu og bjørk er dominerande treslag og blåbærskog er den mest dominerande vegetasjonstypen. Fukttilhøva varierer frå frisk til fuktig. Nokre småfragment med sesongfuktig kalkfuruskog finst i einskilde lommer.

Desse kalkrike områda er med å auka det biologiske mangfaldet i området. Det førekjem læger i ulike nedbrytingsstadium i tillegg til andre nøkkelement som gadd og høgstubbar, samt tre som har velta på rot. Store, gamle, grove og forvridde tørrfurer, dei eldste trea bortimot 400 år gamle (Jomar Haukås pers. medd.), gir skogen eit karakteristisk urskogpreg. Trea er dessutan sopp-, lav- og mosedekte. Fleire raudlista soppartar er registrerte sørvest i området, ved Rudsstølen. Men området har dei beste kvalitetane frå 600 moh. og opp til tregrensa (eldre skog, fleire og betre nøkkelement, preg av urskog osv.) der lokaliteten sannsynlegvis er endå meir artsrik. Dessutan kan denne delen av området fungera som tilfluktsområde for dei særskilde artane som er registrerte i yngre og noko hogstpåverka skog. Soppfloraen er representativ for den gamle vestnorske blåbærskogen som er godt utvikla i Kaupangerregionen, men som er lite studert.

Det er registrert to kjerneområde: Vest for Skogasete (gamal barskog og utforming av furuskog, B-verdi, 156 da) og Rudsstølen (Gamal barskog, utforming av gamal furuskog, A-verdi, 2953 da).

Berggrunnen i området består av anortositt. Det er et tynt morenedekke over berggrunnen.

Beskriving av artar

Artsmangfaldet i området er middels stort. Av treslag er det registrert furu, osp, bjørk, gråor, rogn og selje. Karplantefloraen er relativt fattig med mange artar knytt til røsslyng-blokkebærfuruskogen og blåbærskogen som bl.a. røsslyng, blokkebær, blåbør, krekling, smyle, vintergrønn-artar, bjønnekam, einstape, tepperot, skogstjerne og linnea. Lungeneversamfunnet er dårleg utvikla med berre nokre vanlege artar på selje og osp. Lodnevrenge er registrert på selje, mens det på osp bl.a. er registrert glattvrenge, stiftfiltlav og stiftglye. Det er registrert mykje knappenålslav på daud ved Sopp er registrert på eit dårleg tidspunkt og potensialet for nye funn er stort. Laterittkjuke (VU) ble mest sannsynleg registrert på daud furu. Elles er registrert loreleibeger (EN), saman med klurvesøtpigg, pukkelkremle, liten sotgråhatt, svartkvit sølvpigg og kystslørsopp. Av lav er registrert elghornslav, gullringsnål, kvitringsnål, fausknål, glattvrenge, grynvrenge, kystkorkje, stiftfiltlav.

Potensialet for funn av sjeldne og raudlista artar vert rekna som stort. (Frå Rådgivende Biologer, rapport 2459).

Rodeholene naturreservat er viktig levestad for skogsfugl, både orrfugl og storfugl, og for hjort. Kongeørn er og registrert i området.

Beskriving av raudlisteartar

Loreleibeger *Sowerbyella rhenana* (EN), laterittkjuke *Postia lateritia* (VU), blanknål *Calicium denigratum* (NT).

Gjøk *Cuculus canorus* er i området (NT). Også hønehauk *Accipiter gentilis* (VU) og Spurvehauk *Accipiter nisus* (LC) er observert i området.

Beskriving av geologi

Området ligg i den søraustvendte fjellsida under Storehaugfjellet, nordaust for Sogndal lufthamn, Haukåsen. Grunnen er i hovudsak fattig, og består av harde bergartar som høyrer til "Jotun-skyvedekket" med anorthositt og gabbro, men rikare område førekjem i forseinkingar påverka av sigevatn.

Klimaendring

Klimaendringar kan føre at området veks til med meir skog og annan vegetasjon.

Annan negativ påverknad

Negativ påverknad

Det går ei kraftlinje gjennom området frå Haukåsvegen (som går til Sogndal Lufthamn) opp fjellsida til ei 22 kV kraftlinje som følgjer oversida av naturreservatet. Denne kraftlinja forsyner TV-masta på toppen av Storehogen 1171 med straum. Det går også ein grusveg frå Sogndal Lufthamn gjennom naturreservatet opp til den same TV-masta. Veg og straum er naudsynt for å drifte TV-masta og anna kommunikasjonsutstyr.

Det er nokre spor etter bruk av 4-/6hjuling ved 22kV-linja gjennom naturreservatet.

Ferdsel utanom dei tilrettelagde stiane vil kunne vere uheldig. Dei aller fleste følgjer stiane i og like utanfor naturreservatet og grusvegen til Storehogen.

Tilleggsopplysningar

Det går ein umerkt sti frå Haukåsvegen forbi Bjørkestølen og opp til Vetlehogen og Storehogen (1171 og 1169) som er mykje brukt.

Grusvegen frå Sogndal Lufthamn opp til TV-masta på Storehogen vert nytta til fotturar og av terrengsyklistar om sommaren, og skiturar om vinteren. Ein trasé frå toppen av Storehaugfjellet ned den søraustvende fjellsida vert mykje nytta til nedkøyring på randonneski, der nedre del av nemnde kraftlinja går gjennom skogen og naturreservatet. Det er også fleire mykje brukte stiar (både til fotturar og terrengsykling) like utanfor naturreservat. Sykling i Rodeholene naturreservat er forbode med unntak på grusvegen til TV-masta på Storehogen.

Brukshistorie

Rodeholene (VV00003419)

Eigarstruktur

Rodeholene naturreservat består av delar av gnr/bnr 105/1. Eigar er Nils Joachim Knagenhjelm.

Verneprosessen

Rodeholene naturreservat vart oppretta etter vanleg offentleg høyring gjennom ordninga med frivillig skogvern, med vedtak i kgl.res. 22.06.2018.

Område med restriksjonar

Terrengsykling er forbode i området med unntak på grusvegen frå Sogndal Lufthamn til TV-masta på Storehaugfjellet og som er vist på vernekartet.

Grensa til verneområdet

Grensa for naturreservatet går fram av vernekartet. Knekkpunkta i grensene for naturreservatet var ikkje merkte pr. september 2022.

Brukshistorie

Det har vore lite skogsdrift i det som utgjer naturreservatet. Det vart drive noko plukkhogst i «gamle dagar».

Det er planta eit felt med contortafuru i nordaust like utanfor naturreservatet. Dette var i si tid eit forsøksfelt.

Det er fleire granplantefelt like utanfor naturreservatet i m.a. sørvest.

Området har vore og er framleis mykje nytta til jakt og til bærplukking.

Landbruk

Stølane Skogasete, Rudstølen og Bjørkastølen ligg like utanfor naturreservatet. Her er det fleire sel.

Stølsdrifta vart nedlagd på 1950-talet. Området har i dag sporadisk beiting av sau.

Reindrift

Det er ikkje reindrift i området.

Friluftsliv

Barmarksesong:

Det går ein grusveg gjennom naturreservatet til toppen av Storehaugfjellet (1171 moh). Denne vert brukt til fotturar om sommaren, og skiturar om vinteren. Vegen er populær hos terrengsyklistar, særleg opp (dei sykklar då ned andre ruter utanfor naturreservatet). Den tydelege og mykje nytta stien forbi Bjørkastølen gjennom naturreservatet topp til Storehaugen 1169 er ikkje merkt. Det er fleire godt merkte og populære stiar like utanfor naturreservatet.

Kaupanger Idrettslag har ein avtale med grunneigar om merking av stiar på Kaupanger som då også gjeld Rodeholene naturreservat. Blant punkta er at dei skal informere grunneigar på førehand og følgje DNT sin merkeinstruks.

Vintersesong:

Grusvegen frå Sogndal Lufthamn til Lingesete/Dueskar og Storehaugfjellet er populære skiturar. Storehaugfjellet vert nytta til toppturar på ski, og ein står då helt på ski ned ei anna rute nokså rett ned til Sogndal Lufthamn, delvis i ei kraftgate som går gjennom naturreservatet.

Jakt og fiske

Det er omfattande hjortejakt i Rodeholene naturreservat, for ein stor del som jaktturisme i regi av eigar, dvs. Kaupanger Hovedgård. Hjortejakta skjer stort sett til tider på døgnet då det ikkje vert drive friluftslivaktivitetar.

Reiseliv

Området vert ikkje brukt i reiselivsamanheng med unntak av til jaktturisme.

Forskning og undervisning

Naturreservatet vert i nokon grad nytta til forskning. Høgskulen i Vestland har eit prosjekt med forskning på korleis blåbær vert påverka av klimaendringar, i eit område på grensa til naturreservatet. Det er gjort naturfaglege registreringar i samband med verneprosessen (Rådgivende Biologer 2016).

Området vert nytta av Høgskulen på Vestlandet og Sogndal Folkehøgskule til undervisning i friluftsliv.

Kulturminne

Kulturminne:

Det er ikkje registrert særskilte kulturminne i naturreservatet.

Nyare kulturlandskap:

Det er ikkje registrert nyare kulturlandskap av særskilt interesse inne i naturreservatet. Stølsvollane utanfor naturreservatet (Skogasete, Rudstølen og Bjørkastølen) er i sakte attgroing.

o

Bygg og installasjonar

Det er ingen bygningar i naturreservatet.

På stølane Skogasete, Rudstølen og Bjørkastølen er det fleire (eldre og nyare) sel og andre bygningar (fjøs), og fleire av dei er registrerte i SEFRAK-registeret for verneverdige bygningar.

Infrastruktur

Det er ein grusveg gjennom naturreservatet opp til TV-masta på Storehaugfjellet 1171. Denne vert brukt i samband med drift og vedlikehald av anlegget med TV-mast.

Det går ei 22 kV kraftlinje gjennom området, over Glennfjellet og ned til Fv 404 om lag ein km nordaust for Sogndal Lufthamn.

Motorferdsel

Så langt vi kjenner til skjer all motorferdsel i naturreservatet på grusvegen til TV-masta på Storehaugfjellet for å drifte og vedlikehalde denne. Denne motorferdsla for drift av TV-masta er unnateke frå forbodet mot motorferdsel i verneforskrifta.

Forvaltning

Rodeholene (VV00003419)

Innleiing

Statsforvaltaren i Vestland har forvaltningsansvaret for Rodeholene naturreservat.

Naturreservatet skal forvaltast i tråd med verneforskrifta.

Verneforskrifta inneheld reglar om kva som er forbode, kva for unntak som likevel gjeld, og tiltak og aktivitetar som det søkjast om etter dei spesifiserte dispensasjonsreglane. Andre søknader om unntak frå vernereglane skal handsamast etter § 48 i naturmangfaldlova jf § 8 i verneforskrifta:

«Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).»

I naturmangfaldlova § 48 heiter det vidare: *«I avveiningen mellom øvrige vesentlege samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særleg legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.»*

Miljørettsprinsippa i naturmangfaldlova §§ 8-12 vert lagt til grunn som retningslinjer for handsaming av alle dispensasjonssaker.

Skjøtselsplan

Ikkje behov for plan

Besøksforvaltning

Planen er utarbeidd og ligg som vedlegg

Forvaltningsutfordringar

Forvaltningsutfordringar

Dei viktigaste forvaltningsutfordringane er :

- Gran og contortafuru som spreier seg frå plantefelt like utanfor
- Uttak av levande og daude greiner/tre som vert brukt til å lage bål i naturreservatet. Særleg uheldig er om tørrkvist på gamle furutre vert kappd i samband med bål
- Unødvendig slitasje i naturreservatet kan verte ei utfordring, som frå terrengsykling og fotturistar

Skjøtsel

Det er ikkje behov for skjøtsel i naturreservatet utover at det er eit mål å fjerne all planta gran i området. Statsforvaltaren og Statens naturoppsyn vil følge med og iverksette tiltak på stiane dersom det viser seg naudsynt.

Tilrettelegging

Det er inga spesiell tilrettelegging i naturreservatet, og ingen merkte stiar. Dei merkte stiane er utanfor naturreservatet. Det er ein tydeleg sti forbi Bjørkestølen og gjennom naturreservatet til Storehaugen 1169.

Besøksforvaltning (sjå vedlegg besøksforvaltningsplan)

Statsforvaltaren har laga ein enkel besøksforvaltningsplan for Rodeholene naturreservat. Denne tek utgangspunkt i arbeidet med informasjonsplakat for naturreservatet. Det vil bli sett informasjonsplakat ved P-plassen ved Sogndal Lufthamn, der ein skogsveg ovanfor ein mindre P-plass ved Fv 424 (til flyplassen), på P-plass ved Storamyrri ved Fv 424, og der stien forbi Bjørkastølen startar ved Fv 424. Dette er dei mest populære stadene for å starte turar i området, både til fots og på sykkel. Omfanget av ulovleg terrengsykling i området er lite etter oppretting av naturreservatet.

Naturmangfaldlova

Naturmangfaldlova – verneforskrift (sjå vedlegg 1)

Verneforskrifta for Rodeholene naturreservat er frå 2018 og er oppdatert i forhold til situasjonen i dag og utfordringane ein har. Det er såleis ikkje behov for oppdatering av verneforskrifta.

Verneforskrift URL

<https://lovdata.no/forskrift/2018-06-22-966>

Sentrale føringar

Den generelle dispensasjonsheimelen i naturmangfaldlova § 48:

Naturmangfaldlova § 48 gir forvaltingsstyresmakta heimel til å gi dispensasjon frå verneforskrifta i tre alternative tilfelle: dersom det ikkje strir mot verneformålet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, dersom tryggleiksomsyn gjer det nødvendig, eller dersom vesentlege samfunnsomsyn gjer det nødvendig. Føresegna skal vere ein tryggleiksventil for tiltak ein ikkje kunne føresjå, eller spesielle/særskilde tilfelle som ikkje blei vurderte på vernetidspunktet. Første alternativ dekkjer tilfelle der verneformål og verneverdiar toler enkeltståande avvik frå verneføresegnene, og er i utgangspunktet meint for bagatellmessige inngrep eller forbigåande forstyringar. Dispensasjonsføresegna i § 48 er ein kan-regel. Det vil seie at sjølv om vilkåra for å gi dispensasjon er oppfylte, er det ingen som har krav på dispensasjon. Det er nødvendig med ei breiare vurdering av om ein bør gi dispensasjon. Meir informasjon:

Rundskriv frå Miljødirektoratet om forvaltning av verneforskrifter, kapittel 7

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/2014/Januar-2014/Rundskriv-omforvaltning-av-verneforskrifter/>

Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

Tema	Forskriftsreferanse	Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta
Inngrep	§ 3 c og §4 i	Det må ikkje iverksetjast tiltak som kan endre naturmiljøet, og inngrep er såleis forbode. Vedlikehald av eksisterande bygningar, gapahukar, jaktårn, stiar, turpostar, bruer og andre anlegg og innretningar i samsvar med tilstand på vernetidspunktet er tillate. Eksisterande vegar er avmerkt på vernekartet (verneforskrifta § 4 i.) Landskapet og vegetasjonen, ikkje minst skogen, i

Tema Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

Rodeholene naturreservat er sårbart for nye inngrep. Eventuelle nye inngrep vil såleis syne godt. Det vil såleis vere ein streng praksis på inngrep i naturreservatet.

Motorferdsel § 5, § 6 og § 7 h,i
j,l,m

Motorferdsel er forbode i naturreservatet. Det har ikkje vore søknader om motorferdsel etter opprettinga. Motorferdsel til nokre føremål er tillate på grusvegen til TV-masta på Storehaugfjellet, m.a. til drift og vedlikehald av TV-mastanlegget (Verneforskrifta § 6c). Det er eit mål å halde omfanget av motorferdsel på eit lågast mogleg nivå, og at spor etter motorferdsel ikkje er synleg i terrenget. o 22 kV kraftlinje: I samband med ordinær drift og vedlikehald av nettanlegg vil motorisert ferdsel, både med køyretøy og helikopter, vere naudsynt. Dette gjeld såleis òg utanom eksisterande vegar. Jf. Verneforskrifta § 6 f heiter det at det er unntak for «naudsynt motorferdsel i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta». Statsforvaltaren vil ha ein dialog med Sygnir om motorferdsel i samband med drift og vedlikehald av 22 kV kraftlinje for å minimere påverknaden på naturverdiane. o Motorferdsel i samband med hjortejakt: Beltegåande køyretøy er tillate i terrenget (verneforskrifta § 5e) Andre føremål: Det er tillate med motorferdsel på grusvegen til Storehaugfjellet i samband med tilsyn av beitedyr (verneforskrifta § 6b) og for vedlikehald og drift av mast og anlegg på toppen (verneforskrifta § 6b og c). Bruk av 4-hjuling er forbode. Sjølv om Kaupanger Hovedgård meiner bruk av 4-hjuling er lite aktuelt i Rodeholene naturreservat fordi området er for bratt, ber dei om at det vert opna for køyring med fire-hjuling for å ta ut vilt innafor naturreservatet på bakgrunn av at hjortejakt er viktig næring for dei. For Kaupanger Hovedgård er det viktig at køyring skjer med stor aktsemd av di dei ønskjer at eigedomen skal stå fram som

Tema Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

mest mogleg urørt/ naturleg. I verneforskrifta § 6c står det «Naudsynt uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget, og med traktor eller lett terrengkøyretøy på eksisterande traktorveggar vist på vernekartet.» Anna køyretøy som 4-hjuling for utfrakt av hjort må ha søkjast om, jf § 7 j). Ved ein eventuell søknad om bruk av 4-hjuling, vil ein leggje vekt på at slik køyring i så fall skje utan at det går utover dei store naturverdiane som er kartlagd innafør områda.

«Drift og vedlikehald, samt naudsynt istandsetting ved akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg» er tillate etter verneforskrifta § 4 n). «Oppgradering eller fornying av eksisterande kraftleidningar for heving av spenningsnivå og auke av linetverrsnittet er tillate, når tiltaket ikkje skadar verneverdiane angitt i verneformålet nemneverdig» (verneforskrifta § 4 o). Det er forvaltningsstyresmakta som avgjer om oppgradering må søkjast om eller ikkje. § 7 i verneforskrifta opnar for at det kan søkjast om «Oppgradering og fornying av kraftleidningar som ikkje fell inn under § 4.» a) Drift av kraftlinje Sygnir er eigar av 22kV kraftlinja som er i Rodeholene naturreservat. Sygnir som nettselskap har behov for å kunne drifte, vedlikehalde og byggje nye nettanlegg i sitt konsesjonsområde, og nettselskapet er pålagd plikter og ansvar gjennom områdekonsesjonen. Moglegheit for drift og vedlikehald av energianlegg, samt oppgradering eller fornying av kraftleidningar, er naudsynt for å sikre forsvarleg nettdrift, noko § 4 i verneforskrifta legg opp til. I samband med ordinær drift og vedlikehald av nettanlegg vil motorisert ferdsel, både med køyretøy og helikopter, vere naudsynt. Dette gjeld såleis òg utanom eksisterande veggar. Sygnir peikar på også at trefelling vil vere naudsynt frå tid til

Kraftlinje: drift og fornying § 4 n og o; § 7b

Tema Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

annan. Sygnir har unntak frå forbodet mot motorferdsel ved at det er unntak for «naudsynt motorferdsel i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg», men det skal sendast melding til Statsforvaltaren i etterkant. (verneforskrifta § 6f). - Statsforvaltaren skal i tråd med forskrifta bli orientert om drift og vedlikehald av kraftlinjer, og vil følgje med på utviklinga m.a. fordi det er ønskjeleg å halde omfanget av motorferdsel på eit lågt nivå. Sjølv om trefelling må til, bør omfanget vere så lite som praktisk mogleg. b) Fornyng av kraftlinje Oppgradering eller fornyng av kraftleidningar som gjeld meir enn vanleg vedlikehald etter § 4 kan få løyve etter § 7 k), og løyve til motorferdsel kan gjevast etter § 7 l). Statsforvaltaren er klar over at Sygnir i framtida vil ved ha behov for oppgradering eller reinvestering i eksisterande nettanlegg med større anleggsaktivitet og då ha behov for naudsynt motorferdsel. Statsforvaltaren vil ved fornyng har grundig dialog med Sygnir om eventuell oppgradering og fornyng av kraftlinjer og behovet for motorferdsel då.

Landbruk § 4 a og m

Det er lite landbruksaktivitet i naturreservatet. Beiting er tillate, men omfanget av sauebeiting har gått ned dei seinare åra. Det er noko beiting av Angus storfe utanfor naturreservatet. Beiting er ikkje så omfattande at det er problem. Det vert det køyrt ut saltstein til stølen Lingesete utanfor naturreservatet. - Statsforvaltaren vil følgje med på utviklinga.

Friluftsliv § 4 b, c og j; § 3e

Rodeholene naturreservat med tilgrensande område er populært for friluftsliv året rundt. Særleg populært er fotturar og skiturar, og om hausten bærplukking. Om sommaren er det sykling på grusvegen til Storehaugfjellet. Størst omfang har skiturar om vinteren med utgangspunkt i P-plassen ved Sogndal Lufthamn. Det meste av

Tema Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

skiturar og fotturar skjer på eksisterande stiar og løyper. I tillegg er det nokre mindre P-plassar langs Fv 404, m.a. Storemyri (som den mest brukte), nedom Bjørkestølen, og der kraftlinja går opp fjellsida til Glennfjellet. For toppturar på ski (randonnè) er kraftlinjatrasséen mykje brukt. Merking og rydding av eksisterande stiar og skiløyper er tillate i samsvar med forvaltningsplan (verneforskrifta §4 j).

Merking må også ha løyve frå grunneigar. Kaupanger Idrettslag har ein avtale med grunneigar om merking av stiar på Kaupanger som då også gjeld Rodeholene naturreservat. Blant punkta er at dei skal informere grunneigar på førehand og følgje Den Norske Turistforening (DNT) sin merkeinstruks. - Statsforvaltaren meiner det er viktig at DNT sin merkeinstruks vert følgt med omsyn til m.a. raudfarge og kor merke vert sett (ikkje på jordfast stein). Det er ikkje aktuelt å merke nye stiar i naturreservatet pr. i dag. Sykling er tillate på grusvegen til TV-masta på Storehaugfjellet, og elles på stiar utanfor naturreservatet.

Informasjonsplakatane om naturreservatet fortel om at sykling ikkje er tillate utanom på grusvegen til TV-masta. Det er sett opp eigne skilt om forbod mot sykling på enkelte stiar, som stien opp frå Bjørkastølen. Sogn Terrengsykkel har der stiar som vert mykje brukt til sykling startar, sett opp eigne plakatar om korleis dei ønskjer syklistar skal oppføre seg i området for å ta omsyn til natur, dyreliv og folk. Plakaten er sett opp m.a. ved Storemyri og der grusvegen til TV-masta på Storehaugfjellet startar. -

Statsforvaltaren meiner det er viktig å følgje med på om det stisyklinga i området, og å ha ein dialog med sykkelmiljøet viss det skjer uheldig slitasje. Teltning er tillate i naturreservatet. Merk likevel at bålbrekking er forbode, men bålbrekking med tørrkvist frå bakken eller ved ein har med seg er tillate, etter retningslinjer i forvaltningsplan.

Sanking av bær og matsopp er ein viktig del av haustingsfriluftslivet og er tillate. Kaupanger og Rodeholene er populært for hausting av særleg blåbær og tyttebær, og matsopp.

Tema Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta

Bålbrenning § 3 e og 4 c	<p>Det går fram av verneforskrifta at vegetasjonen er verna mot all skade og øydelegging (§ 3a), og at bålbrenning er forbode (§ 3e). Likevel er det unntak for bålbrenning med tørrkvist frå bakken eller ved ein bringer med seg er tillate, etter retningslinjer i forvaltningsplan (§ 4c). Dette er kan vere vanskeleg å forhalde seg til både på dagsturar og på telting. Det er svært uheldig om daud ved/greinar på levande og daude tre vert saga i samband med bålbrenning. Sogndal Folkehøgskule og Høgskulen på Vestlandet, (og Nordfjord Folkehøgskule som har ein tur om våren i området), som er på tur med grupper i området, må få melding om ikkje ta greiner av tre, men nytte daude greiner på bakken og helst ta med seg ved når dei er på tur i området. Sjølv om vi ikkje har rapport om det, er problemstillinga den same som i Breisete naturreservat om at daude greiner er viktig for artsmangfaldet særleg for vedbuande sopp, og at gamal bjørk ikkje er ønskeleg på leirbålet fordi det kan gå utover boreal lauvtre av verdi. Ut frå omfanget av bålbrenning, er det ei avveging om ein skal peike ut faste bål plassar i naturreservatet. - Statsforvaltaren meiner at omfanget av bålbrenning ikkje er eit problem pr. i dag fordi det har lite omfang og dermed ikkje går utover naturverdiane i naturreservatet. Dei mest brukte faste bål plassane ligg (like) utanfor naturreservatet, som t.d. ved svingen før grusvegen delar seg til Lingesete og TV-masta på Storehaugfjellet. Det vert tent opp bål frå tid til annan innanfor, men omfanget er ikkje større enn at naturen tek over igjen. Dette må følgjast med på, og eventuelt revurderast seinare.</p>
Jakt og fiske § 4 d, e, f	<p>Jakt og fangst er tillate i samsvar med gjeldande lovverk.. Det er tillate med oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn, og rydding av skotfelt ved jaktpostar slik at feltet har siktsone fri for vegetasjon, jf</p>

Tema	Forskriftsreferanse	Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta
Reiseliv	§ 7 g	<p>verneforskrifta § 4f. Dette er viktig for Kaupanger Hovedgård i og med hjortejakta er ein viktig næringsveg for dei og at det er ei berekraftig hjortestamme, sjølv om mobile jakttårn er lite brukt dei seinare åra. Utfraakt av felt hjort kan skje ved at kjøtet vert bore ut til fots, med kløvhest eller med lett beltekøyretøy. Å nytte anna køyretøy som 4-hjuling må det søkjast om, men er lite brukt i Rodeholene naturreservat. (sjå eige avsnitt om motorferdsel) Det er ikkje vatn med fisk i naturreservatet. - Statsforvaltaren vil med hjelp frå Statens naturoppsyn følgje opp med jakttoppsyn, og om det vert brukt (mobile) jakttårn.</p> <p>Det er lovleg å drive reiseliv innanfor reglane som følgjer av verneforskrifta. I tillegg kan det gjevast løyve til bruk av naturreservatet i miljøbasert reiseliv etter plan godkjend av forvaltingsstyresmakta. Ein slik plan er ikkje aktuell å lage no. Området vert brukt til hjortejaktturisme, og nokre turar med hund og hjulkjerre på grusvegen til Storehaugfjellet, utan at det har vore dialog med grunneigar om dette. - Statsforvaltaren meiner det ikkje er behov for retningslinjer og tiltak slik situasjonen er i dag.</p>
Forsking og undervising		<p>Utanom eit forskingsprosjekt på blåbær Rodeholene naturreservat i regi av Høgskulen i Vestland, er ikkje Statsforvaltaren kjend med at det er forsking i området. Naturreservatet vert brukt til undervising i friluftsliv både av Høgskulen Vestlandet (avdeling Sogndal) og Sogndal Folkehøgskule, både til dagsturar og overnattingsturar, gjennom heile undervisingåret. - Statsforvaltaren vil vere positiv til forsking som ikkje går utover naturverdiane, og ha dialog med Høgskulen i Vestlandet og Sogndal Folkehøgskule dersom det er naudsynt når det gjeld undervisinga i friluftsliv.</p>

Tema	Forskriftsreferanse Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta	
Avfall	§ 1 og § 3 a	<p>Statsforvaltaren er ikkje kjend med avfallsproblem i naturreservatet. Den mest sannsynlege staden for avfallsproblem er langs grusvegen til TV-masta på Storehaugfjellet. Kaupanger Idrettslag har i avtalen med grunneigar om merking av stiar ansvar for å følgje med på eventuell forsøpling langs merka stiar. - Statsforvaltaren meiner det ikkje er behov for tiltak utover å følgje med på tilstanden.</p>
Arrangement	§ 3 d og § 4 q	<p>Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode. Det er likevel unntak i verneforskrifta for gjennomføring av mindre arrangement som skikarusell, lokale orienteringsløp og liknande. I samsvar med forvaltningsplan. Det kan også gjevast løyve til oppsetting av nye turpostar. Lokale orienteringsløp vert arrangert av orienteringsgruppa i Kaupanger Idrettslag kvar veke frå etter påske til haustferien, nokre av dei går inn i naturreservatet. Tal deltakarar varierer frå 5 til 25. I tillegg vert det arrangert barnekarusell kvar torsdag i same tidsrom nær Kaupanger skule, dvs. utanfor naturreservatet. Desse arrangementa har ikkje nemneverdig påverknad på naturverdiane. - Statsforvaltaren meiner det ikkje er utfordringar knytte til dei mindre lokale arrangementa. Store arrangement må vurderast særskilt etter § 8 (generelle dispensasjonar) og § 48 i naturmangfaldlova, dvs. at omsynet til verneformål og verneverdiar vil vere avgjerande.</p>
Framande artar	§ 4p	<p>Det er ønskjeleg å fjerne framande artar i naturreservatet. Døme på slik artar er platanlønn og vanleg gran. Dei er treslag som ikkje høyrer heime naturleg her, men spreier seg m.a. ved at frø kjem inn utanfrå. Framande artar skal fjernast frå naturreservatet etter at dette er klarert med Statens naturoppsyn eller Statsforvaltaren i</p>

Tema **Forskriftsreferanse** **Retningslinjer frå forvaltingsstyresmakta**
Vestland. Etter § 4 p) i verneforskrifta er ringbarking og felling av innplanta gran i samsvar med forvaltningsplan tillate. - Statsforvaltaren går inn for at framande artar skal fjernast frå naturreservatet etter at dette er klarert med Statens naturoppsyn eller Statsforvaltaren i Vestland. Den same avklaringa med Statsforvaltaren må gjerast før ringbarking og felling av innplanta gran.

Geocaching og liknande aktivitetar

Det er ikkje forbod mot geocaching og liknande tiltak som postkasseappen dersom dei ikkje inneber varige inngrep i naturreservatet. Geocaching er ikkje registrert i området.

Verneområde med felles grense

Det er ingen verneområde som grensar til Rodeholene naturreservat.

Tilleggsopplysningar

Forvaltning

Statsforvaltaren i Vestland er forvaltningsstyresmakt for Rodeholene naturreservat. Det er aktuelt å opprette eit felles rådgivande utval for Rodeholene naturreservat og Breisete naturreservat.

Oppsyn

Statens naturoppsyn står for oppsynet i Rodeholene naturreservat. Statsforvaltaren meiner oppsynet fungerer godt.

Informasjon

Informasjonstavle vart hausten 2022 sett opp ved Storemyri og der stien til Bjørkastølen startar. Informasjonstavle vil også bli sett opp der grusvegen til TV-masta på Storehaugen startar.

Kunnskapsgrunnlag

Rodeholene (VV00003419)

Forfatter	År	Tittel	Utgjevar	Kopling
Torbjörg Bjelland og Linn Eilertsen	2017	Naturfaglige registreringer av skogarealer tilbudt for frivillig vern i 2016 - Kaupanger Hovedgård 1	Rådgivende Biologer AS rapport 2059	

Vedlegg

Rodeholene (VV00003419)

Filvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav	Størrelse
	14.09.2022	Verneforskrift for Rodeholene naturreservat	Lovdata		210 Kb
	12.10.2022	Foto frå Rodeholene naturreservat		Statsforvaltaren i Vestland	3340 Kb

Kartvedlegg

Type	Lagt til	Tema	Eksternt opphav	Internt opphav	Størrelse
	12.10.2022	Kart Rodeholene naturreservat		Statsforvaltaren i Vestland	126 Kb

Forskrift om vern av Rodeholene naturreservat i Sogndal kommune, Sogn og Fjordane fylke

Dato	FOR-2018-06-22-966
Ikrafttredelse	22.06.2018
Gjelder for	Sogndal kommune, Vestland
Hjemmel	LOV-2009-06-19-100-§34, LOV-2009-06-19-100-§37, LOV-2009-06-19-100-§62
Kunngjort	25.06.2018 kl. 16.20
Korttittel	Forskrift om vern av Rodeholene naturreservat i Sogndal

Heimel: Fastsett ved kgl.res. 22. juni 2018 med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremja av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Føremålet med naturreservatet er å ta vare på eit område med sitt biologiske og geologiske mangfald, som representerer ein bestemt type natur i form av eit stort og lite rørt skogområde med eit stort mangfald av skogs- og vegetasjonstypar, der større delar er urskogprega skog. Området inneheld mykje daud ved.

Målet er å ta vare på området i mest mogleg naturleg tilstand, med stadeigne artar og naturtypar, fugle- og dyreliv, og skogdynamikk styrt av naturlege prosessar.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet omfattar følgjande gnr./bnr.: Sogndal kommune: 105/1.

Naturreservatet dekkjer eit totalareal på ca. 4521 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet juni 2018. Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart vert oppbevart i Sogndal kommune, hos Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernereglar)

I naturreservatet må ingen gjere noko som skadar verneverdiane som går fram av føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a. Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b. Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig uroing. Utsetting av dyr er forbode.
- c. Det må ikkje settast i gong tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygningar, anlegg, gjerder, andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av veger, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna konsentrert ureining, etterlating av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømande.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.
- e. Bålbrenning er forbode.

§ 4. (generelle unntak frå vernereglane)

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a. Beiting.
- b. Sanking av bær og matsopp.
- c. Bålbrenning med tørrkvist frå bakken eller ved ein bringer med seg, etter retningslinjer i forvaltningsplan.
- d. Jakt og fangst i samsvar med gjeldande lovverk.
- e. Oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Rydding av skotfelt ved jaktpostar slik at feltet er fri for vegetasjon.
- g. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- h. Utplassering av saltstein for husdyr og storvilt.
- i. Vedlikehald av eksisterande bygningar, gapahukar, jakttårn, stiar, turpostar, bruer og andre anlegg og innretningar i samsvar med tilstand på vernetidspunktet. Eksisterande vegar er avmerkt på vernekartet.
- j. Merking og rydding av eksisterande stiar og skiløyper i samsvar med forvaltningsplan.
- k. Oppsetting av telt i tråd med friluftsløva.
- l. Oppsetting av mellombelse orienteringspostar for turorientering.
- m. Rydding av stiar for ferdsel og sanking av beitedyr, etter retningslinjer i forvaltningsplan, slik at dei kan haldast opne etter vindfall og liknande.
- n. Drift og vedlikehald, samt naudsynt istandsetting ved akutt utfall, på eksisterande energi- og kraftanlegg.
- o. Oppgradering eller fornying av eksisterande kraftleidningar for heving av spenningsnivå og auke av linetverrsnittet, når tiltaket ikkje skadar verneverdiane angitt i verneformålet nemneverdig.
- p. Ringbarking og felling av gran i samsvar med forvaltningsplan.
- q. Gjennomføring av mindre arrangement som skikarusell, lokale orienteringsløp o.l. i samsvar med forvaltningsplan.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdsel:

- a. Motorferdsel på land og i vatn er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b. Utanom eksisterande bilveg til Storehaugfjellet som vist på vernekartet, er bruk av hest og kjerre og riding forbode.
- c. Utanom vegar og stiar vist på vernekartet er sykling forbode.

§ 6. (generelle unntak frå ferdselsreglane)

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsaugemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er bestemt av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a. Naudsynt motorferdsel for transport av sjuke og skadde bufe. Køyretøy som vert nytta skal være skånsamt mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet i forkant av køyring.
- b. Naudsynt motorferdsel på bilveg til Storehaugen for tilsyn av beitedyr.
- c. Naudsynt motorferdsel på vegen til tårnet på Storehaugen for vedlikehald av mast og anlegg her.
- d. Motorferdsel for grunneigar og den som har skriftleg løyve frå grunneigar på bilvegen til Storehaugfjellet.
- e. Naudsynt uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekøyretøy som ikkje set varige spor i terrenget, og med traktor eller lett terrengkøyretøy på eksisterande traktorveggar vist på vernekartet.
- f. Naudsynt motorferdsel i samband med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterande energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendast melding til forvaltningsstyresmakta.
- g. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- h. Bruk av kløvhest i næringsverksemd og for uttak av felt vilt.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsreglar – unntak det kan gjevast løyve til)

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar nemnt i § 3 d.
- b. Oppgradering og fornying av kraftleidningar som ikkje fell inn under § 4.
- c. Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Istandsetjing av bygningar, steinmurar, bruer og andre kulturminne etter samråd med kulturminnestyresmaktene.
- e. Oppsetting av nye jakttårn dersom hjortevilt endrar trekk.
- f. Tilretteleggingstiltak på eksisterande stiar.
- g. Bruk av naturreservatet i miljøbasert reiseliv etter plan godkjend av forvaltningsstyresmakta.
- h. Naudsynt motorisert transport av ved, material og utstyr til hytter innanfor verneområdet.
- i. Naudsynt motorferdsel for transport av saltstein.
- j. Naudsynt uttransport av elg og hjort med andre køyretøy enn lett beltekøyretøy som nemnd i § 6 andre ledd e.
- k. Oppgradering eller fornying av kraftleidningar som ikkje er omfatta av § 4.
 - l. Naudsynt motorferdsel i samband med drift, vedlikehald, oppgradering eller fornying av kraftleidningar.
- m. Naudsynt motorferdsel i samband med aktivitetar etter § 4 h, i, j, p og § 7 c, d, e, h, i og n.
- n. Gjenoppføring av bygningar, anlegg eller innretningar som er gått tapt ved brann eller naturskade, og naudsynt motorferdsel for dette.
- o. Merking av nye stiar og oppsetting av nye turpostar i samsvar med forvaltningsplan.

§ 8. (generelle dispensasjonsreglar)

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strir mot føremålet med vernevedtaket og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller omsynet til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta bestemmer, kan iverksetje tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er føremålet med vernet, jf. naturmangfaldlova § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeidast forvaltningsplan med nærare retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (rådgivande utval)

Forvaltningsstyresmakta kan opprette eit rådgivande utval for forvaltninga av naturreservatet.

§ 12. (forvaltningsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltningsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 13. (ikrafttreding)

Denne forskrifta trer i kraft straks.

Rodeholene naturreservat

Foto Tom Dybwad der ikkje anna er oppgjeve

Vedlegg til forvaltningsplan 2022

Furugadd i Rodeholene naturreservat

Gamal dobbel furu, elghornslav og mørkskjegg (på bjørk)

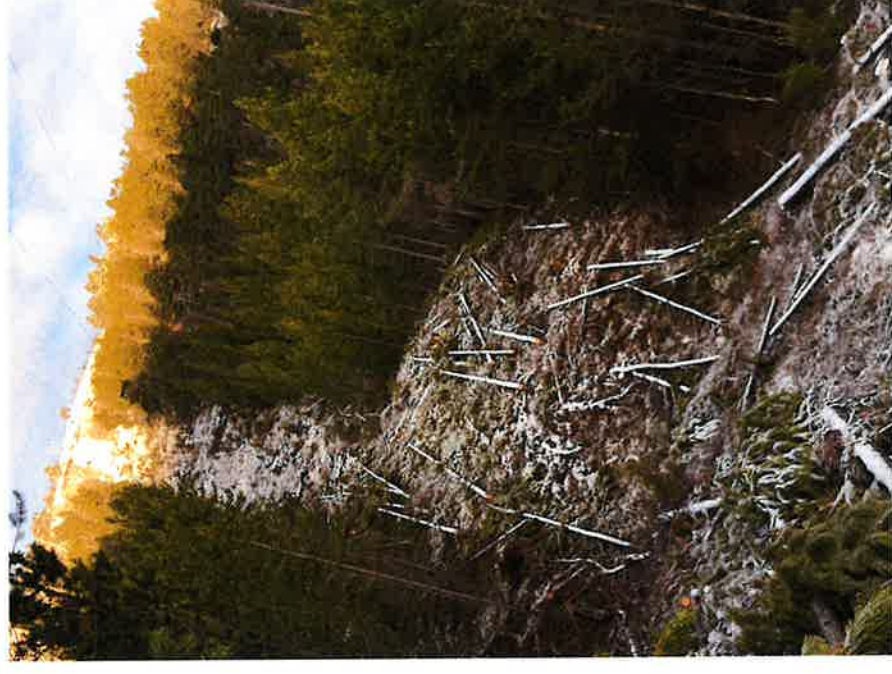
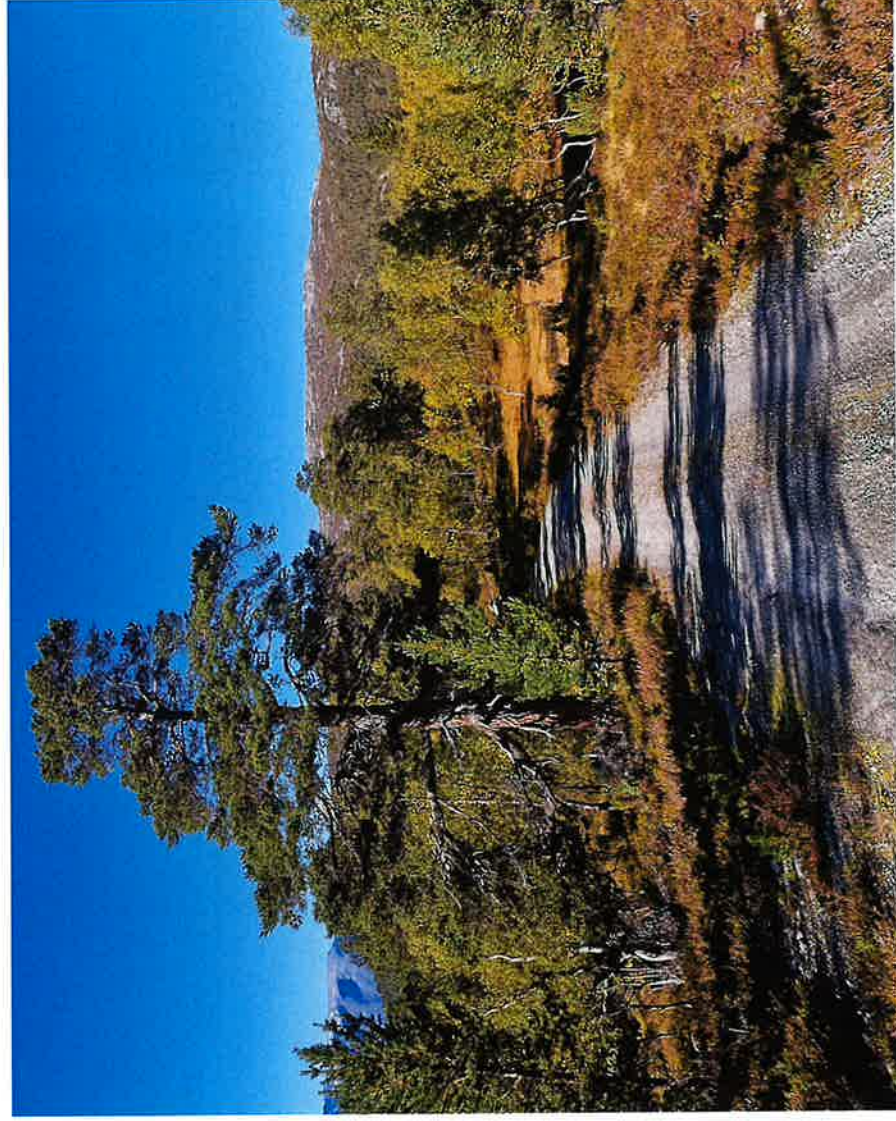

Rognebær, tyttebær
og krekling i
naturreservatet

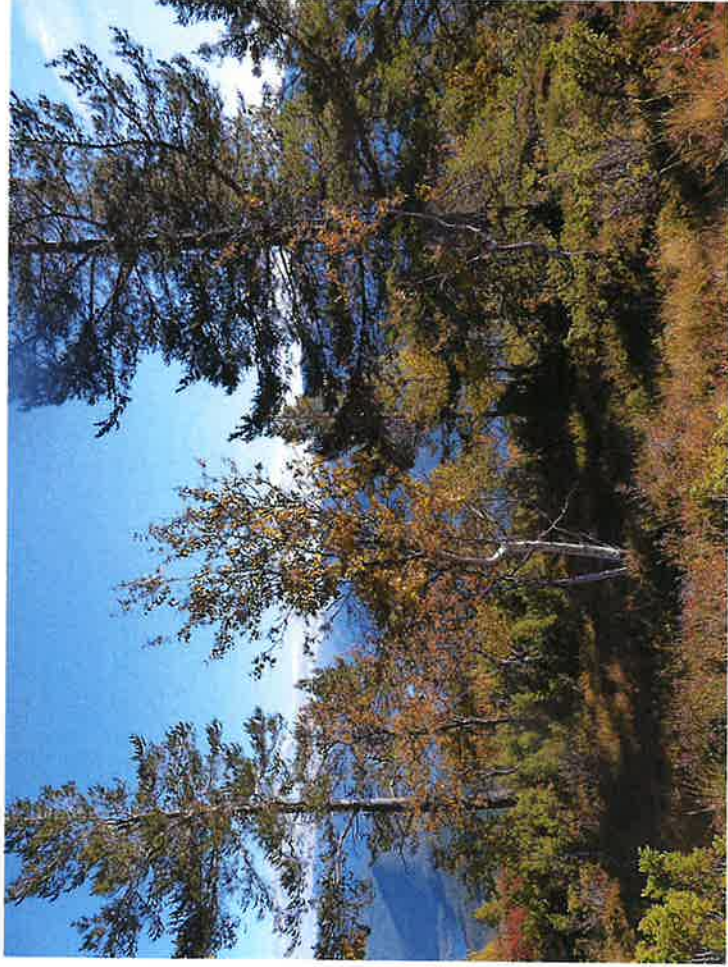

Grusvegen til TV-masta på Storhaugfjellet og kraftgata 22 kV gjennom naturreservatet

Foto Stein Joar Hegland

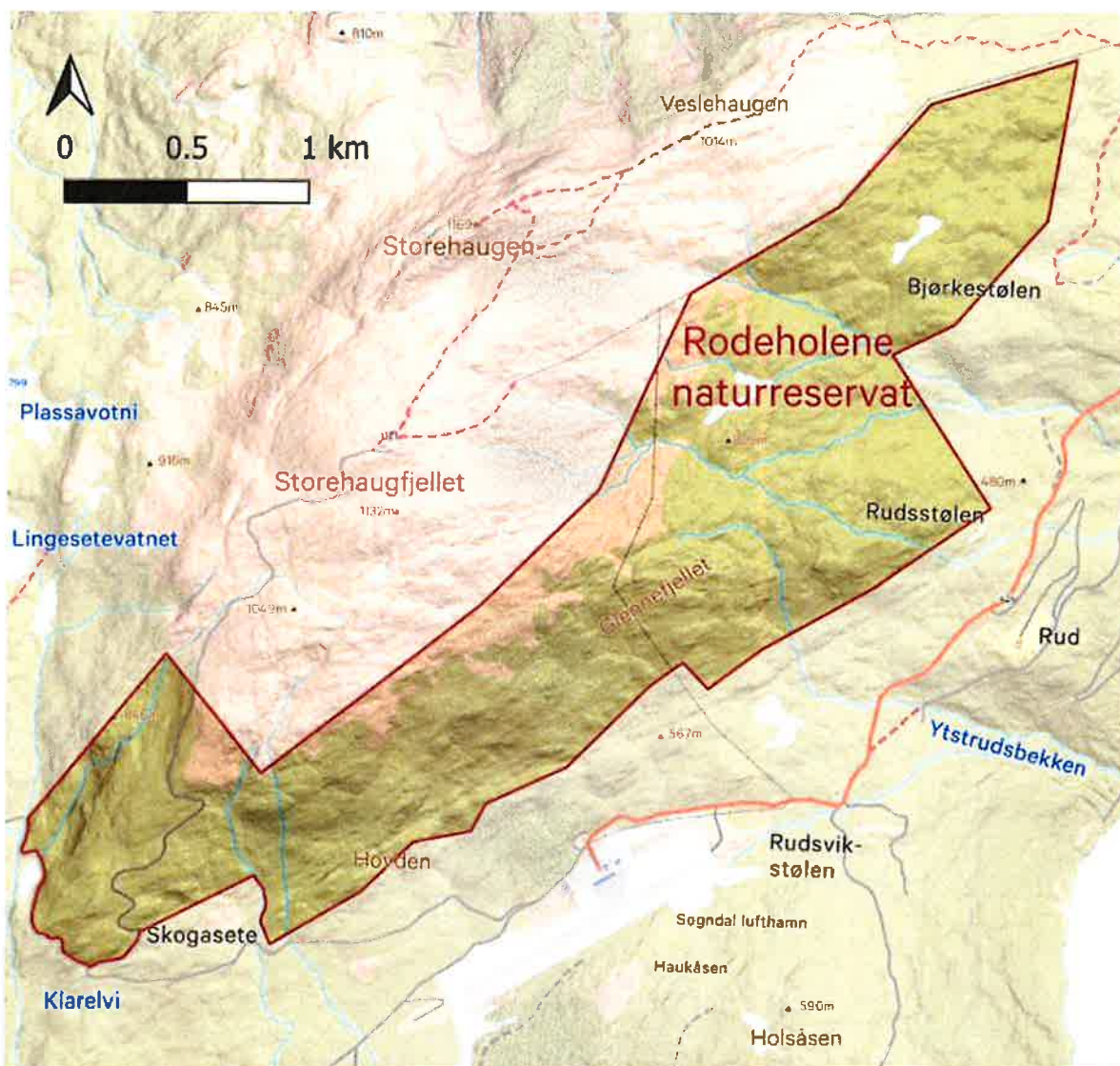

Blanding av bjørk og furu i øvre delar av naturreservatet Skilt sykling forbode

Ved Bjørkestølen (til venstre) og Skogasete (til høgre), utanfor naturreservatet

Kartinformasjon / Map information

Rodeholene naturreservat 4521 dekar.

The Rodeholene Nature Reserve covers 4521 hectares (approx. 1,115 acres).

Målestokk = 1: 30 000

Kartgrunnlag: N50 Kartverket

 Grense for verneområde
Protected area boundary

 Tursti fottur
Hiking trail

 Traktorvei
Forest track

Statsforvaltaren i Vestland

Grafisk produksjon og kart: arkeoplan.no

